

Werner Beierwaltes, *Procliana. Spätantikes Denken und seine Spuren*, Frankfurt, Vittorio Klostermann, 2007, 23,5x16, 269p., €63,-

In dit boek is een aantal, deels ongepubliceerde teksten van de Duitse neoplatonisme-expert Werner Beierwaltes bijeengebracht. Het eerste gedeelte beslaat, behalve enkele algemeen-inleidende artikelen over het neoplatonisme in het algemeen, drie uitvoerige teksten over Proclus. Het tweede gedeelte gaat in op de doorwerking van het neoplatonisme, bij Eckhart, Cusanus, Ficino en Herder. Volgens Beierwaltes speelde Proclus een grotere rol in de Middeleeuwse filosofie dan Plotinus. Dionysius de Areopagiet, belangrijk doorgeefluik van het neoplatonisme naar de Middeleeuwen, meer schatplichtig aan Proclus dan aan Plotinus. Daarentegen, zo kan men Beierwaltes voorhouden, kan Augustinus, in de Middeleeuwen van nog veel grotere betekenis, juist als vertolker van Plotinus gelden. Beierwaltes' invalshoek is voornamelijk een filologisch-hermeneutische. Hij kan niet worden verdacht van pogingen tot spirituele toe-eigening van het gedachtegoed van zijn helden – welke laatste, naar mijn idee, meer in het verlengde van dit gedachtegoed zou liggen. Een spirituele benaderingswijze, waarbij het neoplatonisme als fenomenologisch bewustzijnsonderzoek wordt benaderd, wordt eerder aangetroffen bij Otto of Jankélévitch. Desalniettemin is Beierwaltes' artikelenbundel instructief genoeg om als gids te dienen door het neoplatoonse landschap en haar latere uitlopers.

Rico Sneller